

Przedpłata w Administracji 0,90 zł. miesięczn. z odnośnieniem do domu 1,— zł. miesięczn. przez pocztę 1,25 zł mies., kwartalnie 3,75 zł.

KROTOSZYŃSKI

Ceny ogłoszeń: 1 m/m jednołamowy na str. 1-szej 50 groszy, w tekście 45 gr. Ogłoszenie na str. 4-tej 10 gr m/m.

ORĘDOWNIK POWIATOWY

URZĘDOWE PISMO INFORMACYJNE DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU KROTOSZYŃSKIEGO.
WYCHODZI W ŚRODY I SOBOTY.

Redakcja działu urzędowego — Starostwo w Krotoszynie, Tel. 39. Redakcja i Administracja: Drukarnia Krotoszyńska — Krotoszyn, Floriańska 1, Telefon 164
Za redakcję działu nieurzęd. odpowied.: Redaktor Kazimierz Reszelski, — Krotoszyn, ul. Floriańska 1, Zakład i miejsce odbicia, Drukarnia Krotoszyńska, Krotoszyn

Krotoszyn — Koźmin — Kobylin — Sulmierzyce — Zduny — Pogorzela — Dobrzyca.

25 lat temu

padło słowo: wojna!

Dziś mija 25 lat od dnia, w którym Austro - Węgry wypowiedziały wojnę Serbii.

Przez cztery uprzednie tygodnie — po zabójstwie następcy tronu monarchii habsburskiej, dokonanym w Serajewie przez Serba Principa — ważyły się losy pokoju i wojny.

28-go lipca 1914-go roku padło słowo: wojna..

A w kilka dni potem słowo to otrzymało przymiotnik: światowa..

Dzień dzisiejszy stanowi zatem 25-tą rocznicę w dziejach ludzkości. Dzień 28-go lipca 1914 zapoczątkowuje nową erę w historii świata.

Duma tego rozbita została doszczętnie teoria o „rowaowadze europejskiej”; przedarte zostały wszystkie umowne znaki, wytworzone w Europie po roku 1871-ym mapy, na których wyszowano granice państw, stały się mieważkimi świstkami papieru.

Rozpoczęły się największe w dziejach świata zapasy i zmagania wojenne; dziesiątki milionów ludzi na rozkazy mobilizacyjne, wydawane kolejno ze stolic szeregu państw, przywdziały mundury wojskowe, przypasały do boku bagnety i przeczuli przez ramię karabiny.

Rozpoczęły się cztery i pół letnie walki o — nową Europę.

I rozpoczęły się śmiertelne zapasy między tymi, co dokonali podziału Polski, wykwalifikowani pod koniec 18-go stulecia Polskę z mapy Europy.

Nareszcie, nareszcie nadszedł moment, o który modlili się nasi wieszczci, chwila, którą prorokował Adam Mickiewicz: wojna powszechna; która zakończyć się miała upadkiem wszystkich trzech potencji, upadkiem Habsburgów, Hohenzollernów, Romanowów..

Czyż wtedy, gdy na arenie zapasów światowych padały pierwsze gromy, gdy szykowały się do śmiertelnych zmagani wielomilionowe armie, zmobilizowane przez zaborców — wizja wolnej Polski już ukazywała się zarówno walczącym ze sobą mocarstwom europejskim, jak i większości społeczeństwa polskiego?

Nie. O Polsce nie było wtedy mowy.. Józef Piłsudski, omawiając czasy wybuchu wojny światowej (w przemówieniu w Lublinie w r. 1924 w dziesięciolecie powstania Legionów), stwierdza:

„W mnóstwie deklaracji, składanych z powodu wojny, w całym szeregu mów odpowiedzialnych kierowników państw, w nieskończenie wielkiej ilości artykułów w pismach całego świata, w rozmowach

i dyskusjach o tej piorunowo na ludzi następującej katastrofie mowa była o wszystkim. Mówiono więc o nieprze-dawnionych prawach do tej czy innej prowincji sąsiada, o odwiecznych a złośliwych wrogach narodu czy państwa, o konieczności posiadania miejsca pod

słońcem, o obrazach prestige'u, o mordach i zabójstwach bez kary, o gwarancjach pokoju czy bezpieczeństwa. Mowa była o wszystkim, o wszystkich możliwych motywach czy powodach katastrofy, lecz o Polsce, czy jej prawach i interesach, czy miejscu pod słońcem — mo-

wy nie było wcale“.

Polska miała być tylko — teatrem wojny. „Państwa zaborcze — powiada Piłsudski — miały toczyć wojnę między sobą na polskim teatrze wojny; Polacy musieli być awangardą i toczyć wojnę od pierwszego momentu bratobójczą“..

Tak było, gdy na pierwsze chwile wojny światowej spojrzymy od strony zamysłów i planów państw zaborczych.

A jeśli spojrzymy od strony postawy większości społeczeństwa polskiego to powtórzmy musimy za Józefem Piłsudskim, że „Polska ówczesna, to znaczy ci Polacy, którzy w owym czasie żyli, wojny nie chcieli.. Pokolenie ówczesne do żadnego ryzykanctwa skłonne nie było...“

Chciał natomiast wojny, chciał walki, chciał ryzyka — człowiek opatrnościowy, który „nie pozwolił, aby w czasie, gdy na żywym ciele naszej ojczyzny miano wyrębać mieczami nowe granice państw i narodów samych tylko Polaków przy tym brakowało“ — mąż Czynu, który „nie chciał dopuścić, by na szalach, na które miecze rzucono, zabrakło szablí polskiej“.

I dlatego też już od pierwszej chwili wybuchu wojny światowej staje wśród walczących kombatant — polski Staje

(Dok. na str. 2)

KRÓL JERZY VI NA INSPEKCYI W MORSKIEJ SZKOLE KADETÓW.

Podczas pobytu pary królewskiej w Dartmouth król Jerzy VI dokonał inspekcji w szkole marynarki wojennej, podczas gdy królowa z książniczkami obserwowały tę inspekcję z balkonu.

Zdjęcie przedstawia króla w czasie przeglądu kadetów na powózku szkolnym, po mszy porannej. Z prawej strony widzimy na bal koniekrólową i księżniczki.



ZNOWU INCYDENT WYSSANY Z PALCA.

Gdańsk. (PAT). Prasa gdańska podała do wiadomości w dniu 24 bm., że w porcie gdańskim doszło do incydentu, polegającego rzekomo na obrzuceniu kamieniami gdańskiej łodzi policyjnej przez załogę holownika polskiej marynarki wojennej „Kaper“.

Przeprowadzone przez odnośne władze polskie wojskowe dochodzenia wykazały, że wiadomości te były całkowicie zmyślone i należą do tej samej kategorii wyssanych z palca wiadomości antypolskich, co nie istniejący w rzeczywistości „incydent“ polsko-gdański w okolicy Renneburga, gdzie zdenerwowani celnicy gdańscy i członkowie S. A. wymienili ze sobą wiele strzałów.

10 zabłąkanych — skazano po 1 miesiącu.

Gdańsk. W dniu dzisiejszym sąd gdański skazał aresztowanych przed kilku dniami 10 młodych ludzi, znajdujących się w obozie letnim polskiej Y. M.

C. A. w Wieżycy pow. kartuzkiego, którzy w pagórkowatym i lesistym terenie zupełnie przypadkowo przekroczyli granicę gdańską — na jeden miesiąc każdego.

(PAT) Nazwiska skazanych: przodownik obozowy — Witold Cieślak, Karol Wiśniewski, Antoni Ziemiński, Leon

Łukasiewicz, Józef Zokaj, Zygmunt Piekart, Jerzy Wiklak, Józef Wosek, Marian Kowalski, Zdzisław Zbikowski.

Wszyscy mają od 14 do 18 lat i są uczniami szkół powszechnych w Warszawie, wystani na obóz przez Ubezpieczalnię Społeczną.

Pierwszy pokaz polskich gimnastyków na Lingiadzie w Sztokholmie.



Na zdjęciu Król Gustaw V z rodziną przymiata defiladę uczestników igrzysk gimnastycznych na stadionie w Sztokholmie.

Na stadionie Alviksnallen w Sztokholmie odbył się w obecności około 5.000 widzów pierwszy pokaz polskiej reprezentacji gimnastycznej na igrzyskach, zorganizowanych w 100-ą rocznicę twórcy gimnastyki szwedzkiej Linga. Pokaz ten swą obecnością zaszczylił król Gustaw V.

Reprezentacja Polski powitana została niezwykle serdecznie przez publiczność.

TULACZKA NIEMCÓW Z TYROLU WŁOSKIEGO

Wiedeń. (PAT) Wedle informacji zaczerpniętych u źródła dobrze poinformowanego, akcja masowego przesiedlenia Niemców z Tyrolu południowego ma się rozpocząć wkrótce.

Wbrew oczekiwaniom, ludność ta nie

powróci do Tyrolu północnego, a więc do Austrii, z którym łączą ich więzy rodzinne, lecz zostanie rozsielona na Pomorzu niemieckim, w Prusach Wschodnich oraz Sudetach.

PIERWSZY BAL. Ten film wysokiej klasy pozostanie długo w pamięci widzów jako coś wyjątkowego w zakresie sztuki filmowej. W rolach gl.: Harry Banr, Marie Bell, Pierre R. Willim, Pierre Blanchar. Królowa polskiego ekranu Jadwiga Smosarska i wielu wysoko stojących osobistości oraz szereg aktorów polskich wyrazili słowa najwyższego uznania z okazji oglądania tak wspaniałego filmu.

Seanse: piątek 28 VII, 39 godz. 8,45, sobota 29 VII, 39 godz. 6, 8,45, niedziela 30 VII, 39 godz. 2, 4, 6,15 i 8,45 poniedziałek 31 VII 39 godz. 8,45.

Na F.O.N.

Lista pracowników majątności Obrza Stara, którzy złożyli w Zarządzie Gminnym w Kcminie ofiary na rzecz dozbrojenia lotniczego wzgl. F.O.N.

1. Oswald Helmut	9,00— zł.
2. Falkenberk Robert	6,00— zł.
3. Bitter Franciszek	6,00— zł.
4. Machelski Stanisław	6,00— zł.
5. Förster Wilhelm	3,00— zł.

6. Gumprecht Eryk	3,00— zł.
7. Grzesiek Franciszek	3,00— zł.
8. Dyba Antoni	3,00— zł.
9. Musiał Józef	3,00— zł.
10. Michalak Jan	3,00— zł.
11. Ordziński Wincenty	3,00— zł.
12. Wybierała Franciszek	3,00— zł.
13. Mikołajczyk Stanisław	3,00— zł.
14. Kulka Michał	3,00— zł.
15. Ostojak Józef	3,00— zł.
16. Krawczyk Walenty	3,00— zł.
17. Szewczykowski Antoni	3,00— zł.
18. Foltynowicz Stanisław	3,00— zł.
19. Kajetanowicz Jan	3,00— zł.
20. Janiec Jan II.	3,00— zł.
21. Skiba	3,00— zł.
22. Janiec Jan III.	3,00— zł.
ogółem	81,00 zł.

Stary Krotoszyn. — Kradzież

U Ryszela Jana w Starym Krotoszynie dokonano kradzieży 20,— zł. gotówki, wiecznego pióra, oraz części bielizny. Sprawy kradzieży nie znani. Powiadomiona policja czyni za złodziejami poszukiwania.

Kradzież koszul.

Do zabudowania Ptaka Wawrzyna w Krotoszynie zakradli się nieznani sprawcy skąd zabrali z pralni 10 koszul. Dochodzenia w toku.

Głuchoniemy przekroczył granice.

W tym tygodniu przytrzymano został głuchoniemy Pinkiewicz bez stałego miejsca zamieszkania, który przeszedł nieleg. granice z Polski do Niemiec i spowrotem.

Za nsiłwale nieleg. przekroczenia granicy.

W dniu 27 bm. przytrzymano w Krotoszynie 7 osób pochodzących z miasta Łodzi, którzy w drodze nielegalnej zamierzali przekroczyć granicę z Polski do Niemiec. Wszystkich odstawiono do dysp. Sądu Grodz. w Krotoszynie.

Bszków. — Pożar wiatrak

W dniu 25 bm. w czasie przebiegającej burzy piorun uderzył w wiatrak własno-

ści p. Kallowy Adolfa w Bszkowie wskutek czego powstał pożar, który strawił cały wiatrak a w nim 30 efr. zboża i 300 próżnych worków od zboża.

Pożar — Rojew.

W dniu 24 bm. o godz. 20,30 powstał na szkodę wdowy Katarzyny Kapalowej w Rojewie pow. krotoszyńskiego pożar, który zniszczył doszczętnie obłew wraz z trzema wozami siana, 1 wóz słomy, 15 efr. węgla i różne narzędzia rolnicze.

Straty wynoszą 1,800,— zł. które pokryje Zakład Ubezpiecz. Wzajemnych w Poznaniu.

Budy — Pożar.

W dniu 25 bm. w czasie burzy piorun uderzył w dom mieszkalny Rybki Antoniego w Budach którego nie zspalił, a tylko uszkodził dach i mury. W mieszkaniu porażeni zostali: Rybka Marianna, syn Mieczysław oraz Kaczmarek Elżbieta. Rybka Marianna, po upływie 1 1/2 godz. w obecności przywołanego lekarza p. Dr. Balsiewicza z Dobrzyca zmarła.

TYSIĄCE TANICH

RESZTEK

1000 METRÓW jedwabiu w resztk. na suknie i bluzki

1000 METRÓW materiałów wrzozystych w resztkach na suknie i bluzki!

1000 METRÓW płótna w resztk. na pościele i bieliznę

1000 METRÓW płótna ręcznikowego w resztkach!

1000 METRÓW koronek klocekowych w resztkach!

1000 METRÓW haftu w resztkach.

1000 METRÓW firan w resztkach!

Resztki materiałów męskich

z pierwszorzędnych fabryk bielskich na eleganckie garnitury spacerowe, sportowe i płaszcze.

„BAZAR” W. Tykociński KROTOSZYN
Rynek 27 Tel. 36.

Zabawy w Leśniczówce

Szan. Obywatelstwu miasta Krotoszyna i okolicy donoszę, że zabawy latowe w Leśniczówce odbywają się nadal

Rozsiewane wiadomości jakoby zabawy te miały być zakazane — są nieprawdziwe. —

W każdą niedzielę w dalszym ciągu odbywają się w Leśniczówce koncerty oraz różne zabawy latowe, na które uprzejmie zaprasza

GOSPODARZ.

Kupuje żywe konie

Z nieszczęśliwych wypadków: jak przy złamaniu nogi, wzdęciu lub innych podobnych wypadkach. —

Proszę o odwrotne zgłoszenie.

KROTOSZYN

ulica Kaliska 47 a. (Telefon nr. 52.)

lub Tomnice hodowla lisów srebrnych
B. BIEDERMANN

Złóż datkę na I.O.P.P.

Dozbrojmy Polskę na Morzu.

Krotoszyński Orędownik Powiatowy

Wychodzi w środy i soboty

Redakcja i Administracja

Krotoszyn, Florjańska 1. Telef. 164.

SKUTECZNY organ OGŁOSZENIOWY

Najlepszy informator dla całego powiatu krotoszyńskiego.

Pierwsze i jedyne pismo na miejscu, czytane przez wszystkie stany.

Koks - smołę - karbolineum

PO CENACH NAJNIŻSZYCH POLECA

Gazownia Miejska w Krotoszynie

Przy większym odbiorze ceny specjalne